

Policy

Reglemente

Föreskrift

Bestämmelse

Riktlinje

► Strategi

Handlingsplan

Plan

Rutin

**Trollhättans
Stad**

Strategi för förorenade områden

Dokumentinformation

Dokumentbeteckning	Strategi för förorenade områden
Antaget av	Samhällsbyggnadsnämnden
Diarienummer	ADM.2024.1529, SBN § 75
Datum/Ersätter	2024-04-18 / ADM.2022.1817 den 2022-05-24
Handlingen publiceras	Trollhättans Stads Intranät och hemsida
Syfte	Att ge staden förutsättningar för ett mer strategiskt och systematiskt arbete för att nå det nationella målet Giftfri miljö, det regionala tilläggs målet samt delmål.
Gäller för	Samhällsbyggnadsförvaltningen

Innehåll

Dokumentinformation.....	1
.....	2
1. Inledning	3
2. Syfte	3
3. Lägesbeskrivning.....	3
3.1. Tillsynsarbetet	3
3.2. Förekomst av förorenade områden	3
3.3. Prioriterade förorenade områden.....	6
3.4. Arbete med fysisk planering.....	7
3.5. Kommunens organisation, ansvar och resurser	7
3.6. Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde.....	8
4. Mål	8
5. Strategiskt upplägg	9
6. Tidigare versioner	10

1. Inledning

Trollhättan är en industristad där det idag finns flera förorenade områden. Ett förorenat område är en plats som är så förorenad att den kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. På ett sådant område överskrider halterna av en förorening den lokala bakgrundshalten, det vill säga halten av ett ämne som förekommer naturligt i omgivningen. Området kan utgöras av mark, vatten, sediment och/eller byggnader och anläggningar.

För att få en överblick över förorenade områden inom Trollhättans kommun och hur arbetet med dessa bör prioriteras, har Samhällsbyggnadsförvaltningens miljökontor tagit fram denna strategi. Miljökontoret har ett övergripande ansvar för uppföljning och justering samt uppdatering av denna strategi. Detta bör ske årligen.

Denna strategi antas av samhällsbyggnadsnämnden och har tagits fram av Samhällsbyggnadsförvaltningens miljökontor. Trollhättans Stads andra roller som exempelvis fastighetsägare, exploatör eller markstrateg har inte beaktats i denna strategi.

2. Syfte

Syftet med strategin är att ge Staden förutsättningar för ett mer strategiskt och systematiskt arbete för att nå det nationella miljömålet Giftfri miljö samt det regionala tilläggs målet att alla förorenade områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön ska åtgärdas.

3. Lägesbeskrivning

3.1. Tillsynsarbetet

Ärenden avseende förorenade områden kan delas in i egeninitierade respektive händelsestyrda ärendetyper. Det egeninitierade tillsynsarbetet ska styras mot de prioriterade objekten som finns listade i denna strategi. Det händelsestyrda arbetet består av tillsynsinsatser vid inkommande anmälningar om efterbehandling av förorenade områden. Dessa anmälningar kan till exempel komma in till miljökontoret i samband med exploateringsprojekt.

3.2. Förekomst av förorenade områden

Länsstyrelsen registrerar information om landets förorenade områden i en databas kallad EBH-stödet, där EBH står för efterbehandling. I databasen finns information om misstänkt eller konstaterat förorenade områden där objekten

tilldelats en riskklass mellan 1 och 4, där klass 1 innebär mycket stor risk, klass 2 innebär stor risk, klass 3 innebär måttlig risk och klass 4 innebär liten risk. EBH-stödet finns tillgängligt som ett eget skikt i Trollhättan Stads kartportal och på länsstyrelsens hemsida¹.

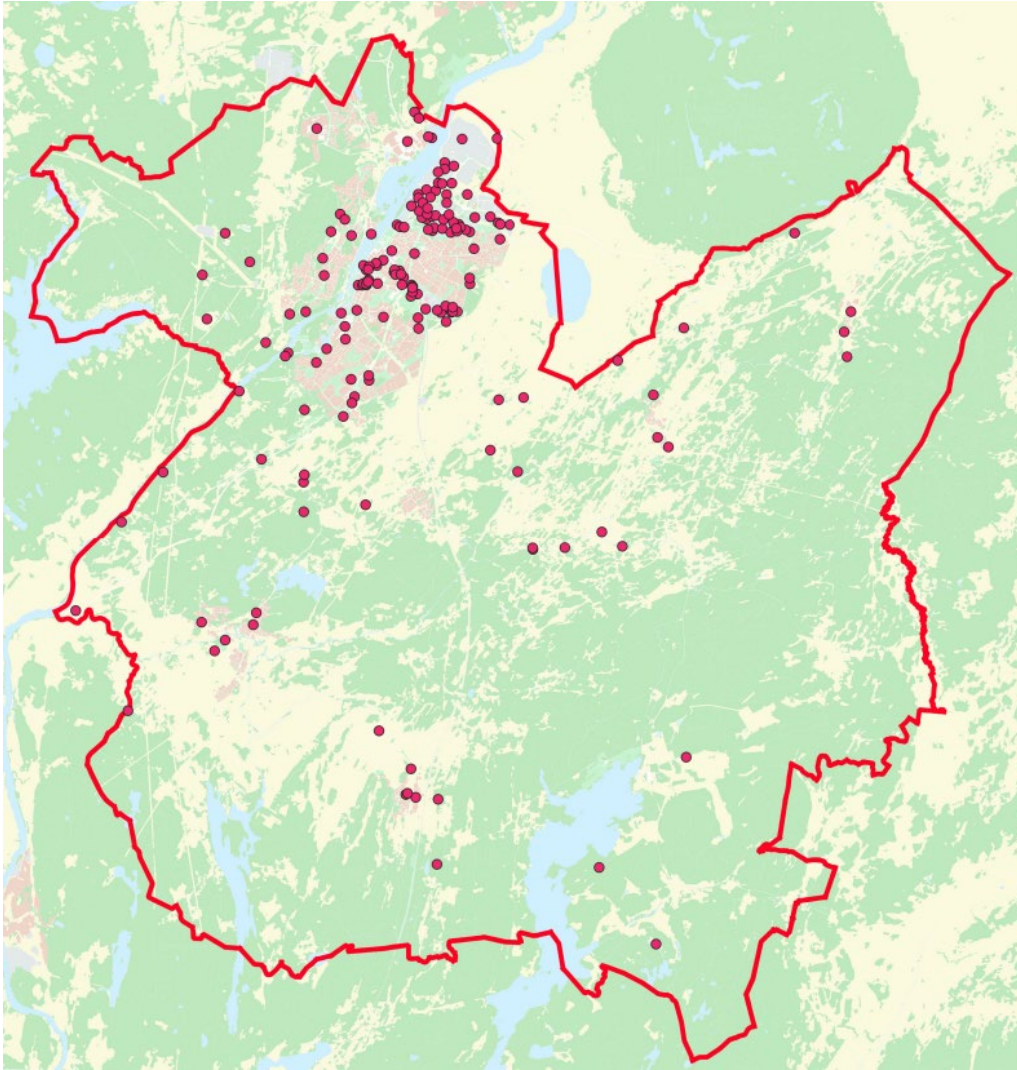
Inom Trollhättans kommun finns det omkring 200 objekt registrerade i EBH-stödet och av dessa är cirka 70 objekt riskklassade. Övriga objekt är enbart branschklassade, och i vissa fall har objekten redan åtgärdats. Enbart branschklassning innebär att det i nuläget inte finns så mycket information om objekten och att risken bedömts översiktligt utifrån den bransch som verkat/verkar på platsen. Branschklassen bedöms också, likt riskklassen, mellan 1 och 4. Bland de objekt som enbart är branschklassade kan det således finnas de objekt som med mer kunskap och utredning kommer behöva klassas upp i risk.

Figur 1 och 2 på nästa respektive nästnästa sida visar risk- och branschklassade objekt inom kommunen respektive inom Trollhättans tätort. Åtgärdade objekt står kvar i EBH-stödet men visas inte i figur 1 och 2.

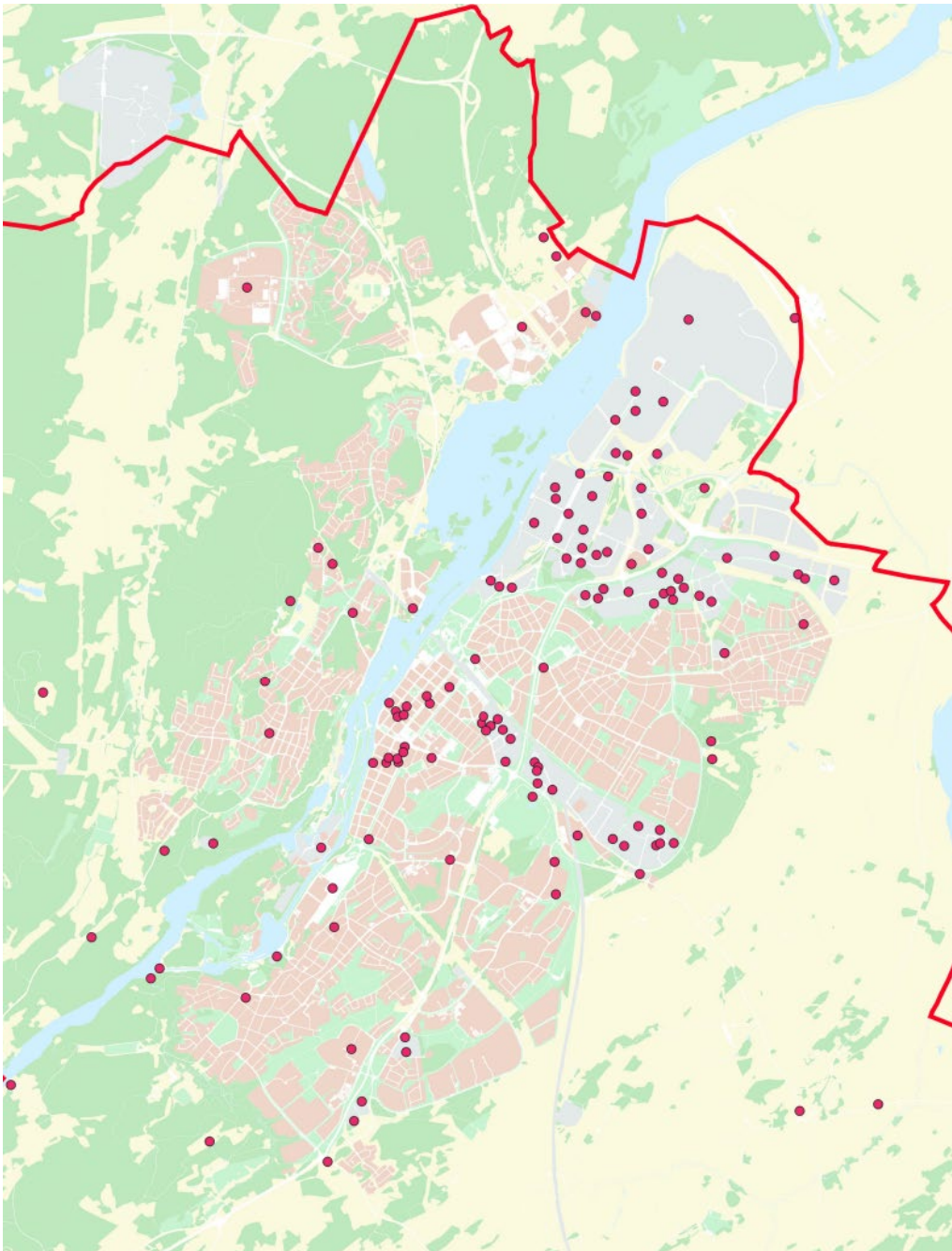
Samhällsbyggnadsnämnden har tillsynsansvar på majoriteten av verksamheterna i kommunen och således också tillsyn över verksamheternas respektive objekt i EBH-stödet. Länsstyrelsen har tillsynsansvar över ett fåtal (9 stycken) större verksamheter och EBH-objekt inom kommunen, de objekten kommer inte att behandlas i denna strategi.

Sedan den förra versionen av denna strategi (2022-05-24) har miljökontoret arbetat med ett flertal objekt som kunnat sänkas i riskklass efter nya undersökningar och/eller nya bedömningar. Två kemptvättar (en nedlagd och en pågående) har sänkts från riskklass 1 till riskklass 3. En ferrokalksväg har sänkts från riskklass 1 till riskklass 2. En drivmedelsstation har sänkts från riskklass 2 till riskklass 3.

¹ <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=ed0d3fde3cc9479f9688c2b2969fd38c>

Figur 1: Risk- och branschklassade områden inom Trollhättans kommun. Källa: EBH-stödet.
Kartbild gjord 2024-03-26.

Figur 2: Risk- och branschklassade områden i Trollhättans tätort. Källa: EBH-stödet. Kartbild gjord 2024-03-26.

3.3. Prioriterade förorenade områden

I bilagan till denna strategi listas de objekt som kommer att prioriteras i miljökontorets arbete med förorenade områden. De prioriterade objekten som utgör bilagan är inte sorterade i någon inbördes ordning, utan miljökontoret avser att arbeta med de olika objekten parallellt till nästa revidering. Under arbetets gång kan information framkomma som leder till att något eller några objekt behöver prioriteras högre eller lägre under någon period.

Nytt för den här revideringen är bland annat 10 objekt i branschklassen "Verkstadsindustri med halogenerade lösningsmedel", där samtliga enbart är branschklassade idag men där miljökontoret ser en nytta att undersöka närmare. Enligt länsstyrelsen kan den aktuella branschklassen ge upphov till PFAS-föreningar. I övrigt är det fortfarande flera kemtvätts- samt deponiobjekt i den prioriterade listan.

3.4. Arbete med fysisk planering

Inom Trollhättans Stad uppskattas att det årligen förekommer omkring tio planärenden som berör förorenade områden. I normalfallet kan dessa områden förväntas saneras inom de närmsta åren i samband med exploateringsprojekt och de hanteras därmed inom den händelsestyrda tillsynen. Samhällsbyggnadsförvaltningen jobbar efter en samhällsbyggnadsprocess som innebär att representant/er från bland annat miljökontoret är delaktiga tidigt i plankontorets processer med planärenden. Det leder till att frågan om eventuellt förorenad mark behandlas tidigt i planärenden och risken för senare fördröjning för exploateringen minskas.

3.5. Kommunens organisation, ansvar och resurser

I Trollhättans Stad är arbetet med förorenade områden organiserat på följande sätt:

- Arbetet med de förorenade områdena sker i samarbete mellan berörda förvaltningar och kontor.
- Miljökontoret har ansvar för tillsynen och prövningen och är delaktiga i samhällsbyggnadsprocessen samt arbetar med projekt där någon ansvarig saknas och som går att söka statliga bidrag för.
- Plankontoret har ansvar för fysisk planering, exempelvis genom att utreda, beskriva och föreslå åtgärder i planhandlingar.
- Gatu-Parkkontoret har ansvar för stadens projektering.
- Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för förorenade områden som kommunen har orsakat eller som kommunen äger.
- Kommunstyrelsens förvaltning har möjlighet att ansöka om statliga bidrag för åtgärder som syftar till att kunna exploatera platsen.

Historiskt sett har miljökontoret endast arbetat med förorenade områden genom händelsestyrd tillsyn, då det på grund av resursbrist inte har varit möjligt för miljökontoret att bedriva egeninitierad tillsyn tidigare.

Miljökontoret upplever ett ökat tryck på inkommande ärenden gällande saneringar och planer rörande förorenade områden. I takt med att staden exploateras ökar också resursbehovet hos miljökontoret. Under 2021 har miljökontoret getts ökade resurser att arbeta med egeninitierat arbete med

förorenade områden, utöver det händelsestyrda, vilket hittills lett till att statliga bidragsmedel kunnat sökas, och beviljas, för förstudier och fördjupade förstudier avseende fem av de högst prioriterade förorenade objekten och arbete med utredningar kring flera andra har kunnat startas upp.

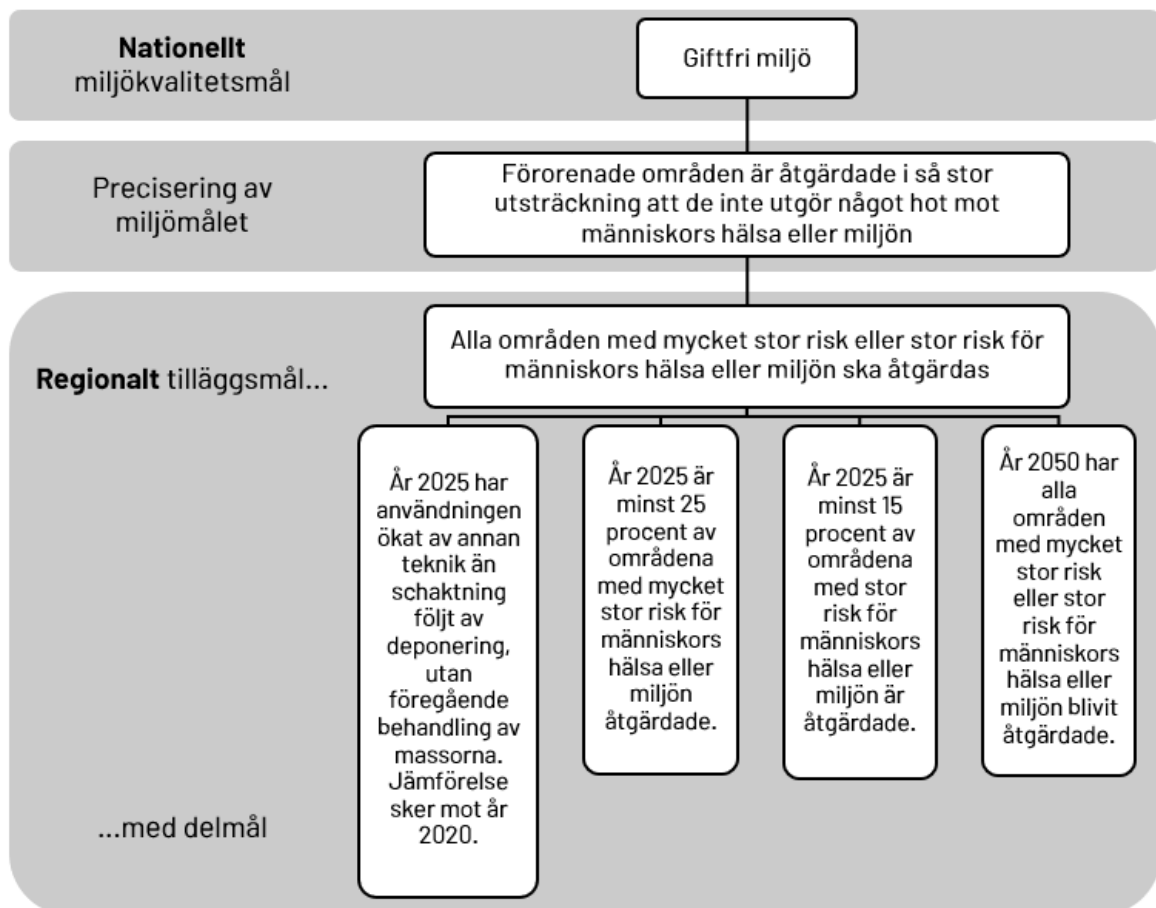
3.6. Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde

Sedan den 1 juli 2022 omfattas stora delar av Trollhättans kommun av ett vattenskyddsområde; Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde, förkortat GÄVSO. Vattenskyddsområdet syftar till att skydda vattnet då det blir dricksvatten för fler än 700 000 personer. För Trollhättans del innebär det att hela centrala staden, Överby, Stallbacka, tätorterna Sjuntorp, Veland och Upphärad samt stora delar av landsbygden nu omfattas av GÄVSO's föreskrifter. I samband med att vattenskyddsområdet infördes så lyfts även områdets vikt av att skyddas. Miljökontoret väger in vattenskyddsområdet i sina bedömningar kring vilka objekt som ska prioriteras och i sin prövning av ärenden som rör förorenade områden.

4. Mål

Det övergripande målet för miljöarbetet i Sverige är att vi till nästa generation ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Som ett riktmärke finns 16 nationella miljökvalitetsmål fastställda av riksdagen. Arbetet med förorenade områden berör främst miljökvalitetsmålet Giffri miljö.

Till det nationella målet har Länsstyrelsen i västra Götaland har tagit fram ett regionalt tilläggs mål med tillhörande delmål som länet ska arbeta mot, se Figur 3.

Figur 3: De nationella och regionala målens organisation.

5. Strategiskt upplägg

För att kunna arbeta aktivt för att nå det nationella målet Giftfri miljö och det regionala tilläggs målet kommer Samhällsbyggnadsförvaltningens miljökontor att arbeta på följande sätt:

- Miljökontoret kommer att prioritera objekt i riskklass 1 och riskklass 2.
- Miljökontoret kommer att arbeta med objekt i riskklass 3 och 4 samt enbart branschklassade för att i kommande revideringar kunna belysa objekt som har behov av att prioriteras.
- Miljökontoret kommer att notera förorenade platser och byggnader inom Trollhättans kommun när dessa kommer till miljökontorets kännedom, för att fånga upp potentiella föroreningar som i dagsläget inte finns registrerade i EBH-stödet.
- Miljökontoret kommer att fortsätta hålla EBH-stödet uppdaterat.

Till strategin hör en bilaga, utförd som en lista. Bilagan visar de objekt inom kommunen som prioriteras i miljökontorets kommande arbete enligt denna revidering, utan inbördes ordning.

6. Tidigare versioner

Denna strategi antogs för första gången av samhällsbyggnadsnämnden den 21 januari 2021. En reviderad version antogs av samhällsbyggnadsnämnden den 24 maj 2022, och den ersatte den första versionen. Denna version ersätter den förra.

Trollhättans Stad